מתני' פוסל על ידו. דהויא ליה כמאמר אחר מאמר דשניהם תופסין בה וכיון דבעינא נמי מקמי קס ביאתא עליה בכיון שלא בנה שוב לא יבנה: וכ' שמעון אומר לא פוסל. כדתני טעמא בגמ' וכגון דבביאתא שני שגגה דאי במזיד הא קי"ל (לקמן דף מה.) ביאתו ביאה והלכתא עליו: פסלה. להתסולה על עצמו וכ"ש לעשייה בדיעבד אחד הוא בונה ואין בונה שני בתים וכיון דאין ביאתו בראשונה קיים גמור מהניא ביאתו שנייה להאריכה נמי וכיון דיהיב נמי קס כוליה ביאתא בלא יבנה: וכ"ש אומר לא פוסל. לדרבי שמעון ביאתו בן תשע לא קיימא תורה אור ומשיירא אלא ספק קיימא ספק לא קיימא אי קיימא קני לגמרי ולא קמהניא ביאתו אחיו וכן ביאתו בראשונה ואי לאו קיימא הוה ליה כמי שלא בעל לא זו ולא זו ומותר לקיים הראשונה אבל שנייה לא מקיים דגמא ביאתו קיימא בראשונה וקיימא שנייה עליה באיסור שני בתים: **גמ'** ביאת שני ביאה. דקי"ל (לעיל דף נ.) אין ביאה אחר ביאה והוה ליה ביאת שני כביאת אינש דעלמא וכיון דשוגגת היא שריא: מתני' דלא כבן עזאי. מתני' דתשיב ביאה זו כמאמר וקתני דמהני מאמר אחר מאמר כבן עזאי כיבם אחד ושתי יבמות כי סיפא דבן עזאי שני יבמין ויבמה אחת כגון ריפא, דלא כבן עזאי: יש מאמר אחר מאמר בשני יבמין ויבמה אחת. דתרוייהו, מעיקרא, לענין זיקה כי הדדי מיהו ומאמר דקמא לאו קיים גמור הוא דביאה הוא דכתב רחמנא ורבנן הוא דאמור דליהני מקום נזירה כדמפרש בפ' רבן גמליאל (לעיל דף כ:) הילכך לא גרע בתרא מקמא דלכל חד וחד תקינו מאמר בה: ואין מאמר אחר מאמר בשני יבמות ויבם אחד. שכל כתו וקינו שהיה לו לענין מאמר נתן בראשונה ודחה את השנייה. ואין דגרס לה לאיפכא ולמאן דאמר גרסה וכן שמעתי: **מתני'** בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומת חולצת ולא מתייבמת. שיש עליה זיקת שני יבמין, שבמאמר זה לא יצאה מידי זיקת נפילה לראשונה וחלה עליה זיקת נפילה שנייה ומתן בפ' אלו הרבעה אחין (לעיל דף לא:) מי שעליה זיקת יבם אחד ולא שעליה זיקת שני יבמין: נשא תשה. שאינה יבמתו ולו אחין: הרי זו פטורה. ואע"ג דביאתו ביאה, קידושיו אין קידושין ואין קיים קטן כלום עד שיביא ב' שערות לכל ביבמה הואיל ולקוקה ליה שייה לרבנן כמאמר: אם לא ידע את הראשונה מהגדיל ראשונה מולגת ולא מתייבמת. דזיקת שני יבמים עלה הואיל ולא ידעה מהגדיל ולא יצאה מידי נפילה ראשונה: ר' שמעון אומר מייבם לא זו ולא זו. דליה ליה זיקת שני יבמין ובהא נמי פליג רבי שמעון בארבעה אחין (שם): אחוץ לשנייה. דהא לאו לרום מיהו לאיפטורי חדא ביבום מכרחה, דאומי שמקנא חו"מ וכ"ג ס"ל שמלק: (כ) רש"י ד"ה מכרחת נמי (לא תלמידי אחם עושים תכיר) תא"מ וכ"ג ס"ל אחם מלמידי נמשיחם חכירי:

נשא אשה ומת הרי זו פטורה. ואע"ג דלא מקיים רבנן כשומין לקמן מ"מ אר"י דליכא איסור דלא חשיבא ביאתא זנות ומצוה נמי איכא להשיא אשה לבנו קטן כדאמר בהשגרפין (סנהדרין דף עה: ושם) דעליו הכתוב אומר וידעת כי שלום אהלך וגו': **קרעו** סלקא דעתך. קרעו משמע בכוונה: **אגורה** באהלך עולמים. כשבשמתו בישיבה שלמעלה שמתותין נעות בקבר כאילו מדברות נמצא שבשעה אחת דר בשני עולמים:

הדרן עלך האשה רבה

מתני' בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומת חולצת ולא מתייבמת. נשא אשה ומת הרי זו פטורה. בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומשהגדיל נשא אשה אחרת ומת אם לא ידע את הראשונה משהגדיל: הראשונה חולצת ולא מתייבמת. ואם חולצת או מתייבמת רבי שמעון אומר מייבם לא זו שרצה ולא לשנייה, אחד שהוא בן ט' שנים ויום אחד, ואחד שהוא בן עשרים שלא הביא שתי שערות: **גמ'** אמר רבא הא דאמור רבנן זיקת שני יבמין מיחלץ חלצה יבומי לא מיבמה לא תימא היכא דאיכא צרה דאיכא למגזר משום צרה, דהא הכא ליכא צרה מיחלץ חלצה יבומי לא מיבמה: נשא אשה ומת כו': תניא להא דתנו רבנן שנשאו ומתו, נשותיהן פטורות מן החליצה ומן הייבום: בן תשע וכו': משהגדיל וכו': ויעשו ביאת בן ט' כמאמר בגדול ותחזור צרה מיבם? אמר רב לא עשו ביאת בן ט' כמאמר בגדול ושמואל אמר עשו ועשו וכן א"ר יוחנן עשו ועשו, ויעשו, ותנאי היא: תנא דארבעה אחין גזר משום צרה ואשמעינן בגדול והא בקטן והאי דאמר גדול משום דבגדול קאי והא תנא דהא סבירא ליה עשו ולא גזר משום צרה ואשמעינן בקטן והוא הדין בגדול והאי דקאמר בקטן, דבקטן קאי, אזל ר' אלעזר אמר לשמעתא בי מדרשא ולא אמרה משמיה דר' יוחנן שמע רבי יוחנן איקפד, עול לגביה רבי אמי ור' אסי אמרו ליה לא כך היה המעשה בבית הכנסת של טבריא בנגר שיש בראשו גלוסטרא שנחלקו בו רבי אלעזר ורבי יוסי עד שקרעו ספר תורה בחמתן? קרעו ס"ד (ה) אלא אימא שנקרע ס"ת בחמתן והיה שם רבי יוסי בן קיסמא אמר חמה אני אם לא יהיה בית הכנסת זו עבודת כוכבים וכן הוה, הדר איקפד טפי אמר חברותא נמי? עול לגביה ר' יעקב בר אידי א"ל כאשר צוה ה' את משה עבדו כן צוה משה את יהושע וכן עשה יהושע לא הסיר דבר מכל אשר צוה ה' את משה וכי על כל דבר שאמר יהושע היה אומר להם כך אמר לי משה אלא יהושע יושב ודורש סתם והכל יודעין שתורתו של משה היא אף ר' אלעזר תלמידך יושב ודורש סתם והכל יודעין כי שלך היא, אמר להם מפני מה אי אתם יודעין לפיים כבן אידי חברינו, ורבי יוחנן מ"מ קפיד כולי האי? דאמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב אגורה באהלך עולמים וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים אלא אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם יהי רצון שיאמרו

תוספות ישנים

אי ביאת ביאה ביאת שני ביאה. ומ"ה במתני' דמיילי שבא עליה שני בשונג דאי במזיד ביאה הכרגת כדאמרינן שכל הערוות מותרין על ידו לא בעינא דכיון דלאשה קטן היא לא מקטלא דהא אמרי'א) כי יגלף את אשה אינ פרט לאשה קטן. ובעלה לפרט דזולי מייבי בבא עליה בשונג דאי במזיד ביאה נאסרת על הראשון ומקטלא מ"מ נאסרת היא על בעלה:

א) וכן ביאתה לבדיה בקדושין (דף י"ע) דהך דאמר פרט לאשה קטן מייבי ביבמה מ"מ ומ"ע בתוספות שם ד"ה ומדאוריתא.

תוס' חד מקמאי

בן פ' שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומשהגדיל נשא אשה אחרת ולא ידע הראשונה משהגדיל השניה חולצת או מתייבמת הראשונה חולצת ולא מתייבמת ולית הלכתא הכי אלא אפי' השניה חולצת ולא מתייבמת דעשו ביאת בן פ' כמאמר בגדול כשמואל ור' יוחנן דס"ל עשו ועשו וקי"ל כתנא דארבעה אחין ויקח שני יבמין חולצת ולא מתייבמת:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' אלא אימא (שמקנא) חו"מ וכ"ג ס"ל שמלק: (כ) רש"י ד"ה מכרחת נמי (לא תלמידי אחם עושים תכיר) תא"מ וכ"ג ס"ל אחם מלמידי נמשיחם חכירי:

גליון השי"ס

גמ' שמע ר' יוחנן איקפד. מי' יהונתן רפ"ב דכרכות:

מסורת הש"ס